

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dil Duyarlığına Yönelik Görüşleri*

Yasemin ASLAN¹ & Serdar AKBULUT^{2**}

Gönderilme Tarihi: 22 Mayıs 2020 Kabul Tarihi: 23 Haziran 2020

Öz:

Dünyayı algılamakta ve anlamlandırmakta; akademik, kültürel, kişisel ve toplumsal gelişmelerin sağlanmasında bir anahtar olarak görülen ana dilinin yetkin kullanımı konusunda öncelikle öğrencilere rol model olacak ve eğitim sürecini yürütecek ana dili öğretmenlerinin ve gelecekte bu görevi üstlenecek olan öğretmen adaylarının dil duyarlığına sahip olması önemli görülmektedir. Bu çerçevede öğrencilere ana dili duyarlığı kazandırmada öncül rol oynayacak ve geleceği şekillendirecek öğretmen adayları göz önüne alınarak bu çalışmada ana dili öğreticisi olacak Türkçe öğretmeni adaylarının dil duyarlıkları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yolu ile belirlenmiştir. Çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim yılında iki farklı devlet üniversitesinin eğitim fakültesi Türkçe öğretmenliği bölümünde öğrenim gören gönüllü 85 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma verileri, gönüllü 85 Türkçe öğretmeni adayı ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Bu amaçla araştırmacılar tarafından 7 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış, elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak çözümlenmiş ve sonuç olarak da araştırmada elde edilen sonuçlar konunun alt başlıklarına göre sıralanarak tartışılmıştır. Türkçe öğretmeni adaylarının görüşleri doğrultusunda çalışma sonucunda, dile yerleşmemiş yabancı kökenli (alıntı) sözcüklerin kullanımından kaçınmak ve sesletim, yazım ve noktalamaya özen göstermek dil duyarlığı açısından önemli görülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının sosyal ağlarda ve dijital ortamlarda dil kurallarına uymayı çoğunlukla gerekli gördükleri, bu ortamlarda dilin özensiz kullanımının yanlışları yaygınlaştırabileceği ve iletişim güçlükleri ortaya çıkarabileceği savını ortaya koydukları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın diğer bir sonucunda ise Türkçe öğretmeni adayları dil kullanımında bir yanlışlık ya da özensizlik gördüklerinde genellikle uyarma/düzeltilme ihtiyacı hissettiklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Dil duyarlığı, Türkçe öğretmeni adayları, ana dili öğretimi.

Abstract:

Language is a key factor to perceive and make sense of the world. Moreover, it is considered important that the pre-service Turkish teachers, who will be a role model for the competent use of their mother tongue, which is seen as a key in ensuring academic, cultural, personal and social developments, and who will carry out the education process, have language sensitivity. Thus, the effective use of the language is primarily the responsibility of language teachers and pre-service teachers who will be the role

¹Pamukkale Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0002-5792-7304

²Akdeniz Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0002-5809-1481

**Bu çalışmanın bir bölümü EJERCONGRESS 2017'de (IVth International Eurasian Educational Research Congress, 11-14 Mayıs, 2017, Denizli, Türkiye) özet bildiri olarak sunulmuştur.

*Sorumlu Yazar (Corresponding Author): akbulutserdar@yandex.com

models for students in their future career. In this sense, the current study aims at examining the perceptions of Turkish language pre-service teachers who will play a leading role in gaining awareness of mother tongue and shape the future, about language sensitivity. As a qualitative design, case study method was adopted for the study. Using purposeful sampling, volunteered 85 pre-service teachers from two different state universities in Turkey participated in the study in 2015-2016 academic year. Data were obtained via semi-structured interviews conducted by the researchers. Descriptive analysis was used to analyze the data, and findings were discussed under the subtitles related to the subject matter. Results show that Turkish language pre-service teachers try to prevent using foreign words, and pay attention to pronunciation, spelling, and punctuation. Moreover, pre-service teachers think that it is important to obey the rules in digital media and social platforms as this might extend the misuse of the language and cause communication problems. The participating Turkish language teachers mostly feel the need of warning when they realize any kind of careless or insensitive usage of the language.

Keywords: Language awareness, the Turkish language pre-service teachers, mother tongue teaching.

GİRİŞ

İnsanlığın kültürel ve bilimsel atılımlarının kalıcı olmasını, bir toplumun kültür dokusunu var eden ve kuşaklar boyunca aktarılmasını, toplumun fertlerini kaynaştırarak onları sıradan bir yığın olmaktan kurtarıp millet bilincine ulaşmasını sağlayan dildir (Calp, 2010). İnsanların topluluk halinde yaşayabilme erdemine ulaşabilmelerinin başlıca etkeni yine dil olmuştur. Sosyal bir varlık olan insan yaşadığı toplumdaki insanlarla iletişim kurabilmek için içinde bulunduğu toplumun dilini kullanır. Dil iç dünyamızı, duygu ve düşüncelerimizi karşımızdaki insanlara aktarabildiğimiz en iyi araçtır. Tarih boyunca medeniyetlerin gelişmesi ve etkileşime girmesi sonucu dilin kelime yapısında değişiklikler meydana gelmesi dilin canlı bir varlık olduğunu göstermektedir. Geçmişten günümüze bir iletişim aracı olarak kullanılan dilin pek çok tanımı yapılmıştır (Sağır, 2002; Aktaş ve Gündüz, 2004; Demirel ve Şahinel, 2006; Kaplan, 2014; Aksan, 2015; TDK, 2020). Ergin'e (2016) göre ise dil; kendisine özgü kuralları olan ve bu kurallar aracılığıyla insanlar arasında anlaşmayı sağlayan doğal bir araç ve temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli antlaşmalar sistemi olup seslerden örülmüş sosyal bir kurumdur. Çocuklar doğum öncesi dönemden itibaren dinleyerek bazı sesleri ve kelimeleri tanımaya başlamaktadır. Çocuk bu ön bilgilerini kullanarak iletişim kurmakta ve çevresindeki yetişkinleri konuşturarak yeni bilgiler edinmektedir. İlerleyen dönemlerde de bu devam etmektedir. Yani insanlar dili pasif bir şekilde doğduğu andan itibaren değil aktif bir şekilde yaşadığı toplumda öğrenmektedir (Güneş, 2007).

Dil bir toplumun, bir milletin iskeletidir. Dil olmadan bir milletin yaşaması mümkün değildir. Dilin insan hayatındaki bu önemi göz önünde bulundurulduğunda sürekli birbiriyle karıştırılan ana dil ve ana dili kavramları üzerinde durmakta da yarar vardır. Türk Dil Kurumu Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğünde ana dil; ses yapısı, şekil yapısı ve anlam bakımından birbirinden az çok farklılıkları bulunan dil veya lehçelerin, kök bakımından bilinmeyen bir tarihte birleştikleri ortak dil olarak ifade edilmiştir ve bugünkü başlıca dünya dilleri; Ana Türkçe, Ana Moğolca, Ana Altayca ve Roman dillerine kaynaklık eden Latince gibi eski ana dillerin zaman içinde lehçeler ve müstakil diller hâlinde dallanarak farklılaşması yoluyla oluşmuştur. Ana dil Topaloğlu (1989) ve Güncel Türkçe Sözlük (2020) tarafından da benzer şekilde tanımlanmıştır. Ana dili teriminin de farklı kaynaklarda tanımı yapılmıştır (Türk Dil Kurumu Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü, 2020; Oruç, 2016). Aksan (2015) ana dili için; bireyin başlangıçta annesinden ve yakın aile çevresinden, zamanla da ilişkide bulunulan çevrelerden öğrenilen ve bireyin toplumla olan en güçlü bağlarını oluşturan dil açıklamasını getirmektedir. Örgün öğretimden çok önce ana dilini ailede edinmeye başlayan insan, öğrenim yaşamının başlamasıyla okulda ana dilini edinmeye/öğrenmeye devam eder. Özellikle öğrenim

yaşantısının ilk dönemleri ana dili sevgisi ve bilincinin gelişmesi açısından çok önemlidir. Bu aşamada öğretmenlere öğrencilerin ailelerinden daha fazla sorumluluk düşmektedir.

Bireylerin kendilerini doğru biçimde ifade edebilmeleri öncelikle ana dili kullanımı ile ilgili duyarlığa sahip olmayı gerektirir. Türkçe Öğretim Programı (2019) içerisinde yer verilen programın özel amaçlarından biri de Türkçenin kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanılmasıdır. Duyarlık sözcüğü TDK Güncel Türkçe Sözlük'te (2020) duyarlılık; duyarlılık ise: duyarlı olma durumu, duygunluk, duyarlık, hassaslık olarak açıklanmaktadır. Bunun ışığında dil duyarlığı kavramı, dilin doğru ve bilinçli bir şekilde öğrenilmesi, öğretilmesi, kullanılması ve kullandırılması olarak da ifade edilebilir. Ana dili kullanımındaki yetkinliğinin artması öğrencinin diğer derslerinde başarısının artmasını sağlayacak önemli bir etkidir (Bağcı ve Baz, 2018). Bu nedenle ana dili duyarlığının öğrencilere kazandırılması hem dilin kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanılmasına hem de öğrencilerin sosyal yaşamlarındaki iletişim becerilerine ve akademik başarılarına katkı sağlayacaktır.

Dünyayı algılamakta ve anlamlandırmakta; akademik, kültürel, kişisel ve toplumsal gelişmelerin sağlanmasında bir anahtar olarak görülen ana dilinin yetkin kullanımı konusunda öncelikle öğrencilere rol model olacak ve eğitim sürecini yürütecek ana dili öğretmenlerinin ve gelecekte bu görevi üstlenecek olan öğretmen adaylarının dil duyarlığına sahip olması gerekmektedir. Literatür incelendiğinde bu konuda çeşitli çalışmalar yapıldığı görülmektedir. (Kızıltan ve Yangın, 2008; Kolaç 2008; Güneyle ve Aslan, 2008; Çer, 2011; Aydın, 2011; Arslan ve Kılıç, 2012; İpek, 2015; Bağcı ve Baz, 2018 ile Maden ve Maden, 2018) Türkçe öğretmenleri ve öğretmen adayları ile ilgili çalışmalar yapmışlar ve çalışmalarının sonucunda öğretmen ve öğretmen adaylarının dil duyarlığı ile ilgili olumlu sonuçlara ulaşımlardır. Uzuner Yurt ve Aktaş (2016) ise çalışmasında öğretmen adaylarının yeterli duyarlığı ve hassasiyeti göstermedikleri sonucuna ulaşmıştır. Bütün bu çalışmalar sonucunda, ana dilinin yetkin bir şekilde kullanılabilmesi öncelikle ana dili kullanımı ile ilgili duyarlığa sahip olmayı gerektirmektedir. Bu çerçevede öğrencilere ana dili duyarlığı kazandırmada öncü rol oynayacak ve geleceği şekillendirecek öğretmen adayları göz önüne alınarak bu çalışmada ana dili öğreticisi olan Türkçe öğretmeni adaylarının dil duyarlıklarının incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma, çok yönlü bir konunun daha net anlaşılır kılınması ve katılımcıların cevaplarının sınırlandırılmaması için nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Bu doğrultuda nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Yin (2003); Yıldırım ve Şimşek (2018) durum çalışmasını; araştırmada “nasıl” ve “niçin” sorularına odaklanıldığı, araştırmacının olaylar üzerinde çok az ya da hiç kontrolünün olmadığı, olayı ya da olguyu kendi doğal yaşam çerçevesinde çalıştığınızda, olay ve gerçek yaşam arasındaki bağ yeterince açık olmadığı zamanlarda kullanılan bir araştırma yöntemi olarak tanımlamaktadır. Dil duyarlığı konusu da gündelik yaşamda derinlemesine ve ayrıntılı olarak çok dikkat edilmeyen bir konu olduğu için bu çalışmada keşfedici (exploratory) durum çalışması deseni seçilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme belirleme yöntemi ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme araştırmacının kendi hedefi doğrultusunda çalışma grubunu belirlemesidir (Yıldırım ve Şimşek 2018). Araştırmada dil duyarlığı konusu ele alındığı için çalışma grubunda yer alacak katılımcıların öğretmen adayı olması ve ana dili öğretimi alanında eğitim görüyor olması çalışmanın amacına uygun bulunmuştur. Bu kapsamda araştırmanın çalışma grubunu 2015-

2016 eğitim öğretim yılında iki farklı devlet üniversitesinin eğitim fakültesi Türkçe öğretmenliği bölümünde öğrenim gören gönüllü 85 öğretmen adayı oluşturmuştur. Katılımcılara ilişkin bilgiler aşağıda Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Verilerin Toplandığı Katılımcı Grubu

Sınıf düzeyi	N	%	Cinsiyet	N	%
1	24	28	Kadın	49	58
2	21	25	Erkek	36	42
3	23	27			
4	17	20			
Toplam	85	100		85	100

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, gönüllü 85 Türkçe öğretmeni adayı ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla elde edilmiştir. Bu amaçla araştırmacılar tarafından 7 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunun hazırlanmasında sorulacak soruların ana başlıklar biçiminde oluşturulmasına dikkat edilmiş ve daha sonra üç öğretmen adayı ile ön görüşme yapılmıştır. Ön görüşme yapılan bu öğretmen adayları daha sonra araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Görüşme formunun içerik geçerliğini saptamak için hazırlanan görüşme formuna Türkçe eğitimi alanından uzman beş akademisyenden görüş alınarak son biçimi verilmiş ve form uygulamaya hazır duruma getirilmiştir. Veri kaybını önlemek ve verilerin güvenilirliğini sağlamak amacıyla görüşmeler ses kayıt cihazına kayıt edilmiştir. Kayıt edilen bu verilerin transkripsiyonu yapılarak analize hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde, betimsel analiz tekniği kullanılmış ve analiz sürecinde görüşme formundaki sorular temaların belirlenmesinde esas alınmıştır. Çalışmada betimsel analiz tekniğinin seçilme nedeni, betimsel analizlerin, elde edilen verilerin, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenmesine ve yorumlanmasına imkân tanınmasının yanında, bireylerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılar yapılmasıdır. Bu tür analizlerde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunmaktır (Yıldırım ve Simsek, 2018). Çalışmada veri analizi iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı yapılmış ve süreç sonunda bir alan uzmanı eşliğinde toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda çözümlenmiş veriler üzerinde oy birliği-oy çokluğu yöntemine göre değerlendirmeler yapılmış ve analiz süreci tamamlanmıştır.

BULGULAR, YORUM VE TARTIŞMA

Araştırmanın bu aşamasında araştırmanın sorularına yanıt aranmıştır. Bu bağlamda ilgili bulgular aşağıda tablolar halinde sunulmuş ve verilerin aktarılabilirliğinin artırılması için frekans değerleri ve örnek katılımcı ifadeleri üzerinden yorumlanmıştır.

Türkçe Öğretmeni Adaylarına Göre Dil Kullanımında Dikkat Edilmesi Gerekenlere Yönelik Bulgular

Dil kullanımında nelere dikkat edilmesi gerekir? sorusuna verilen yanıtlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dil Kullanımında Nelere Dikkat Edilmesi Gerektiğine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

İfadeler	Sınıf düzeyi				Cinsiyet		Toplam (f)
	1	2	3	4	K	E	
Dilimize henüz yerleşmemiş yabancı kökenli (alıntı) sözcükler kullanılmamalı	14	13	7	5	26	13	39
Sözcüklerin sesletimine dikkat edilmeli	12	6	6	7	18	13	31
Yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine özen gösterilmeli	6	2	4	10	11	11	22
Diksiyona dikkat edilmeli	4	6	4	1	11	4	15
Yöresel kullanımlardan kaçınılmalı	2	2	5	1	6	4	10
Çoklu ortamlarda yazım kurallarına uyulmalı	2	1	2	3	5	3	8
Anlatım bozukluğu yapılmamalı	4	1	1	-	6	-	6
Dil bilgisi kurallarına uyulmalı	1	1	2	2	2	4	6
Kısaltmaların yazılışına dikkat edilmeli	1	1	1	-	2	1	3
Argo kullanımlardan kaçınılmalı	1	-	-	2	1	2	3
Kısa ve öz konuşulmalı	-	1	-	-	1	-	1

Tablo 2’de yer alan veriler incelendiğinde katılımcıların dil kullanımında nelere dikkat edilmesi gerektiğine yönelik en çok değindikleri noktalar “dilimize henüz yerleşmemiş yabancı kökenli (alıntı) sözcükler kullanılmamalı”, “sözcüklerin sesletimine dikkat edilmeli” ve “yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine özen gösterilmeli” olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca “yabancı kökenli sözcük kullanılmamalı” görüşünü belirtenler sınıf düzeylerine göre frekans sayısı bakımından incelendiğinde 1. ve 2. sınıfta öğrenim görenlerin öne çıktığı söylenebilir. Yine bu ifade cinsiyete göre frekans sayısı bakımından incelendiğinde kadın katılımcıların öne çıktığı görülmektedir. Bu yargıları destekleyecek örnek ifadeler;

“Günlük hayatta yabancı kökenli sözcükleri kullanmak yerine Türkçelerini kullanmaya çalışıyorum. Adapte yerine uyum sözcüğünü kullanmak gibi.” (K1, K, 1),

“Hem kendimin hem de çevremın sözcükleri nasıl telaffuz ettiğine dikkat ederim. Yanlış telaffuz edenleri mutlaka uyarırım” (K72, K, 4),

“ ‘şey’ ve soru eki ‘mi’nin ayrı yazılması gerek.” (K34, E, 2).

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Kendi Dil Kullanımlarını Değerlendirmelerine Yönelik Bulgular

Dil kullanımında nelere dikkat ediyorsunuz? sorusuna verilen yanıtlar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Kendi Dil Kullanımlarını Değerlendirmelerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

İfadeler	Sınıf düzeyi				Cinsiyet		Toplam (f)
	1	2	3	4	K	E	
Duyarlı davranmaya çalışıyorum	2	4	6	8	12	8	20
Konuşurken kurallara dikkat etmiyorum	3	5	6	4	11	7	18
Yöresel ağızla konuşuyorum	8	2	3	1	8	6	14
Duyarlı olduğum söylenemez	2	7	2	2	5	8	13
Sanal ortamlarda dikkat etmiyorum	2	3	1	-	3	3	6
Yazarken hatalar yapıyorum	1	2	2	-	3	2	5
Yabancı kökenli sözcük kullanmıyorum	-	3	-	1	2	2	4
Yazım kurallarına dikkat ediyorum	2	2	-	-	4	-	4
Çok fazla yabancı kökenli sözcük kullanıyorum	2	1	-	-	3	-	3
Sesletime dikkat ediyorum	1	-	1	1	3	-	3
Sadece yazarken dikkat ediyorum	1	-	-	-	1	-	1
Film izlerken ya da müzik dinlerken hata arıyorum	1	-	-	-	1	-	1

Tablo 3'te yer alan veriler incelendiğinde katılımcıların kendi dil kullanımlarını değerlendirmelerinde öne çıkan ifadeler “duyarlı davranmaya çalışıyorum”, “konuşurken kurallara dikkat etmiyorum”, “yöresel ağızla konuşuyorum” ve “duyarlı olduğum söylenemez” olarak belirlenmiştir. Veriler sınıf düzeylerine göre frekans sayısı bakımından incelendiğinde “yöresel ağızla konuşuyorum” görüşünü 1. sınıfta öğrenim gören katılımcıların çoğunlukla ifade ettikleri dikkat çekmektedir. Bu yargıları destekleyecek örnek ifadeler;

“Hem konuşurken hem de yazarken dikkat ederim” (K41, K, 2),

“Günlük hayatta daha çok yöresel dilimi kullanıyorum ama resmî kurumlarda dikkat etmeye çalışıyorum.” (K18, E, 1).

“Sanal ortamları kullanırken nasıl yazdığımı hiç önemsemiyorum. Benim için önemli olan en kısa şekilde kendimi ifade etmek.” (K31, E, 2).

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yanlış Olduğunu Düşündükleri Dil Kullanımlarına Verdikleri Tepkiye Yönelik Bulgular

Yanlış olduğunu düşündüğünüz dil kullanımlarına nasıl tepki veriyorsunuz? sorusuna verilen yanıtlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yanlış Olduğunu Düşündükleri Dil Kullanımlarına Verdikleri Tepkiye Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

İfadeler	Sınıf düzeyi				Cinsiyet		Toplam (f)
	1	2	3	4	K	E	
Uyarıyorum / düzeltiyorum	19	14	17	15	43	22	65
Görmezden geliyorum	3	3	5	2	3	10	13
Kızıyorum	2	1	1	-	2	2	4

Tablo 4'te yer alan veriler incelendiğinde katılımcıların yanlış olduğunu düşündükleri dil kullanımlarına verdikleri tepkiye yönelik öne çıkan ifade “uyarıyorum / düzeltiyorum” olarak ortaya çıkmıştır. Bu ifadenin cinsiyete göre frekans sayısı bakımından incelendiğinde kadın katılımcılar tarafından öne çıkarıldığı görülebilir. Ayrıca “görmezden geliyorum” görüşünü belirtenler cinsiyete göre frekans sayısı bakımından incelendiğinde erkek katılımcıların öne çıktığı söylenebilir. Bu yargıları destekleyecek örnek ifadeler;

“Benim için sınıf ortamı, aile ortamı veya herhangi bir ortam olması fark etmiyor yanlış dil kullanımı ile karşılaşınca uyarma gereği duyuyorum” (K59, K, 3),

“İnsanların dili nasıl kullandığı doğru, yanlış kullanması veya yöresel konuşması beni çok ilgilendirmiyor. Ben sadece karşımdaki kişiyi anlayabiliyor muyum iletişim kurabiliyor muyum ona bakıyorum”. (K9, K, 1),

“Özellikle üniversite öğrencilerinin ve üniversite eğitimi almış kişilerin dili yanlış kullanması beni çok kızdırıyor.” (K85, E, 4).

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazımını Bilmedikleri/Kararsız Oldukları Sözcük Olduğunda Ne Yaptıklarına Yönelik Bulgular

Yazımını bilmediğiniz/kararsız kaldığınız sözcük olduğunda ne yapıyorsunuz? sorusuna verilen yanıtlar Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazımını Bilmedikleri/Kararsız Oldukları Sözcük Olduğunda Ne Yaptıklarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

İfadeler	Sınıf düzeyi				Cinsiyet		Toplam (f)
	1	2	3	4	K	E	
Yazım kılavuzuna/ sözlüğe bakarım	17	11	12	13	34	19	53
İnternette araştırıyorum	7	11	11	6	21	14	35
Doğru olduğunu düşündüğüm şekilde yazıyorum	3	4	3	1	5	6	11
Çevremdekilere soruyorum	2	4	-	2	5	3	8
Başka sözcük kullanıyorum	1	3	-	2	3	3	6
Öğretmene/hocaya sorarım	2	-	1	-	2	1	3

Tablo 5'te yer alan veriler incelendiğinde katılımcıların yazımını bilmedikleri/kararsız oldukları sözcük olduğunda ne yaptıklarına yönelik en çok değindikleri noktalar “yazım kılavuzuna/ sözlüğe bakarım” ve “internetten araştırıyorum” olarak ortaya çıkmıştır. İfadeler derinlemesine incelendiğinde “yazım kılavuzuna/ sözlüğe bakarım” görüşünde cinsiyete göre frekans sayısı açısından kadın katılımcıların öne çıktığı söylenebilir. Bu yargıları destekleyecek örnek ifadeler;

“Eğer o sözcüğün yazılışından emin değilsem yazım kılavuzuna bakarım.” (K50, E, 3),

“Teknoloji çağında olduğumuz için öncelikle internete başvurma gereği duyuyorum” (K72, K, 4),

“Yanımda başka biri varsa ona soruyorum ve araştırma gereği duymuyorum. Onun söylediğini doğru kabul ediyorum” (K11, K, 1).

Türkçe Öğretmeni Adaylarına Göre Dil Duyarlığı Kazandırmada Hangi Öğretmenlerin Sorumlu Olduğuna Yönelik Bulgular

Dil duyarlığı kazandırmada hangi öğretmenlerin sorumlu olduğunu düşünüyorsunuz? sorusuna verilen yanıtlar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dil Duyarlığı Kazandırmada Hangi Öğretmenlerin Sorumlu Olduğuna Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

İfadeler	Sınıf düzeyi				Cinsiyet		Toplam (f)
	1	2	3	4	K	E	
Türkçe	13	14	13	11	27	24	51
Sınıf	9	5	7	8	14	15	29
Tüm Branşlar	4	4	6	5	15	4	19
Edebiyat	5	3	5	1	10	4	14
Okul Öncesi	1	-	2	1	-	4	4
Diğer	3	2	-	1	3	3	6

Tablo 6’da yer alan veriler incelendiğinde katılımcılar tarafından dil duyarlığı kazandırmada hangi öğretmenlerin sorumlu olduğuna yönelik öne çıkarılan branşlar Türkçe ve sınıf öğretmenliği olmuştur. Bu durum Türkçe öğretmeni adaylarının dil duyarlığı kazandırmada kendilerini sorumlu hissettiklerini göstermektedir. Ayrıca veriler frekans değerleri üzerinden incelendiğinde sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenleri açısından farklılık görülmemiştir. Bu yargıları destekleyecek örnek ifadeler;

“Türkçe öğretmenlerinin rolünün daha fazla olduğunu düşünüyorum. Dil denilince aklıma Türkçe dersi ve Türkçe öğretmeni geliyor” (K52, K, 3),

“Bence okul öncesi ve sınıf öğretmenleri daha etkilidir. Sonuçta çocukların eğitim hayatı onlarla başlıyor. Onlar kritik yaş dönemlerinde doğru örnekler sunarak temel oluşturmaları ve ilerleyen yıllarda Türkçe öğretmenleri de bu görevi devir almalıdırlar.” (K41, E, 2),

“Bu iş bence bütün öğretmenlerin işidir. Sonuçta öğrenciler öğretim hayatı boyunca tek bir derse girmiyorlar. Fakat Türkçe öğretmenlerinin öğrenciler üzerinde daha etkili olduğunu düşünüyorum.” (K80, E, 4).

Türkçe Öğretmeni Adaylarına Göre Çoklu Ortamlarda Dil Kurallarına Uyuma Gerekliliği ve Nedenlerine Yönelik Bulgular

Çoklu ortamlarda (sanal/dijital/elektronik) dil kurallarına uyulması gerekir mi? Neden? sorusuna verilen yanıtlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Çoklu Ortamlarda Dil Kurallarına Uyuma Gerekliliği ve Nedenlerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

İfadeler	Sınıf düzeyi				Cinsiyet		Toplam (f)
	1	2	3	4	K	E	
Yanlışlar yaygınlaşır	12	8	6	6	18	14	32
Gerekli							
Gündelik yaşamda iletişim sorunu yaratır	8	4	8	3	13	10	23
Dil yozlaşır	4	3	8	7	14	8	22
Gerekli							
Değil							
İletişim sağlandığı sürece sorun olmaz	2	3	2	1	5	3	8
Etkisi olmaz-gereksiz	-	2	-	-	1	1	2

Tablo 7’de yer alan veriler incelendiğinde katılımcıların çoklu ortamlarda dil kurallarına uymayı çoğunlukla gerekli gördükleri ortaya çıkmıştır. Bu gerekliliğin nedenleri olarak öne çıkan ifadeler “yanlışlar yaygınlaşır” ve “gündelik yaşamda iletişim sorunu yaratır” şeklinde belirlenmiştir. Katılımcılara göre, çoklu ortamlarda dil kurallarına uymamak beraberinde büyük sorunlar getirecektir. Bu yargıları destekleyecek örnek ifadeler;

“Çoklu ortamlarda başlayan yanlış dil kullanımlarının ora ile sınırlı kalmayacağını zamanla günlük hayata da yansıtacağı için kesinlikle her türlü ortamda dilin doğru kullanılması gerektiğini düşünüyorum.” (K78, E, 4),

“Çok da gerekli olduğunu düşünmüyorum. Benim için önemli olan dildeki tasarruf yasasını kullanarak karşımdakiyle iletişim kurmak. Çünkü dili doğru kullanmak zaman gerektiriyor ve bunun için yeterli zamanım olmuyor” (K27, K, 2).

Türkçe Öğretmeni Adaylarına Göre Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Okumalarının Dil Duyarlığına Etkisine Yönelik Bulgular

Türkçe öğretmenliği bölümünde okuyor olmanın dil duyarlığınıza etkisi oldu mu? Ne tür etkileri oldu? sorusuna verilen yanıtlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Okumalarının Dil Duyarlığına Etkisine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

İfadeler	Sınıf düzeyi				Cinsiyet		Toplam (f)
	1	2	3	4	K	E	
Olumlu etkisi oldu							
Dil duyarlığı kazandım	9	8	12	13	28	14	42
Dili koruma sorumluluğu yüklendim	4	8	6	3	17	4	21
Dilimizin kurallarını daha iyi öğrendim	5	5	7	2	10	9	19
Dil araştırmaları yapmaya başladım	1	-	-	2	2	1	3
Etkisi olmadı							
Etkisi olmadı		1	2	3	1	5	6
Yeni başladım	4				1	3	4
Zaten duyarlıydım	1	1	-	-	1	1	2

Tablo 8’de yer alan veriler incelendiğinde katılımcıların Türkçe öğretmenliği bölümünde okumalarının dil duyarlığına olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir. Etkisi olmadı diyenlerin frekans sayılarına göre incelenmesi sonucu erkek katılımcıların öne çıktığı söylenebilir. Dil duyarlığına olumlu etkisi oldu diyenlerin görüşleri derinlemesine incelendiğinde “dil duyarlığı kazandım”, “dili koruma sorumluluğu yüklendim” ve “dilimizin kurallarını daha iyi öğrendim” ifadeleri öne çıkmıştır. Buna göre Türkçe öğretmenliği eğitimi dil duyarlığı açısından; duyarlık kazandırma, sorumluluk yükleme ve bilgi artırma işlevleriyle öne çıkmaktadır. Ayrıca “dil

duyarlığı kazandım” ve “dili koruma sorumluluğu yüklendim” görüşünü belirtenler cinsiyete göre frekans sayısı bakımından incelendiğinde kadın katılımcıların öne çıktığı görülebilir. Bu yargıları destekleyecek örnek ifadeler;

“Daha önce çevremde yapılan yanlışları umursamıyorken daha duyarlı ve yanlışlara tepki gösterir oldum. Bunu da isteyerek ve severek yapıyorum” (K76, K, 4),

“Dışarıda ‘sen Türkçe öğretmenisin’ şeklinde bir yaklaşım olduğu için dil kullanımına dikkat etmek zorunda olduğumu düşünüyorum. Ayrıca yazılması gereken kompozisyonlar, düzeltilmesi gereken metinler sürekli beni buluyor” (K46, K, 3),

“Yazı yazarken bağlaçları ayrı yazma ve kelimelerin yazılışlarında yaptığım hataları görmemi sağladı.” (K37, E, 2).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkçe öğretmeni adaylarının dil duyarlığına yönelik görüşlerinin incelendiği bu çalışmada elde edilen sonuçlar konunun alt başlıklarına göre sıralanarak tartışılmıştır.

İlk olarak Türkçe öğretmeni adaylarına dil kullanımında nelere dikkat edilmesi gerektiği sorusu yöneltilmiş ve yanıtları alınmıştır. Bu yanıtlar incelendiğinde en çok değinilen noktalar dile yerleşmemiş yabancı kökenli (alıntı) sözcüklerin kullanımından kaçınmak, sesletime, yazım ve noktalamaya özen göstermek olarak ortaya çıkmıştır. Yazımı karıştırılan ve sesletiminde sorun yaşanan sözcükler genellikle dilin kurallarıyla örtüşmeyen alıntı sözcüklerdir (Altun, 2010). Yapılan araştırmalarda da yabancı kökenli sözcüklerin kullanımından kaçınıldığı ya da bu konuda daha sık yanlışlar yapıldığı ortaya konulmuştur (Akkaya, 2013; Oğuz, 2012). Bu nedenle Türkçe öğretmeni adayları da özellikle alıntı sözcüklere çok kez vurgu yapmışlar ve konunun öne çıkmasını sağlamışlardır. Benzer sonuçlara Çoban ve Alyılmaz (2019) yaptıkları çalışmada ulaşmışlar ve Türkçe öğretmeni adaylarının dile henüz yerleşmemiş alıntı sözcükleri kullanmaktan bilinçli olarak kaçındıklarını, bu sözcükleri kullanmak zorunda kaldıklarında da Türkçenin ses yapısına uyum sağlamaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Fakat Uzuner Yurt ve Aktaş (2016) tarafından yapılan çalışmada Türkçenin kullanımı konusunda öğretmen adaylarının yabancı kökenli sözcüklerin Türkçe karşılıklarını tercih etme noktasında yeterli duyarlığı ve hassasiyeti göstermedikleri ifade edilmiştir. Ayrıca Şimşek ve Direkci (2019), yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin bazı yabancı kökenli sözcükleri Türkçelerinin yerine kullandığını ortaya koyarak öğretmenlerinin bu konuda hassasiyet göstermesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu sonuçlar incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının alıntı sözcüklerin kullanımı konusunda bilinçli oldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmeni adaylarının yazımını bilmedikleri/kararsız oldukları sözcük olduğunda çoğunlukla internette arama yaptıkları ve internetten yazım kılavuzuna/ sözlüğe baktıkları görülmüştür. Maden ve Maden (2018) çalışmalarında da Türkçe öğretmeni adaylarının çoğunluğunun e-sözlük ve yazım kılavuzu kullandığını belirtmişlerdir. Ayrıca, Türkçe öğretmeni adaylarının çoklu/sanal ortamlarda dil kurallarına uymayı çoğunlukla gerekli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe öğretmeni adayları bu ortamlarda dilin özensiz kullanımının yanlışları yaygınlaştırabileceği ve iletişim güçlükleri ortaya çıkarabileceğini düşünmektedirler. Akbiyık, Karadüz ve Seferoğlu (2013) çalışmalarında dijital ortamlarda dilin özensiz kullanıldığını, yazım kurallarına uyulmadığını ve yabancı dillerden gelen sözcük ve yapıların dili yozlaştırdığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde Bağcı (2012), Şuataman (2013)

çalışmalarında kitle iletişim araçlarında ve sosyal medya ortamlarında dilin yanlış kullanımının dil açısından önemli bir sorun olduğunu vurgulamaktadır.

Araştırmanın diğer bir sonucunda ise Türkçe öğretmeni adayları dil kullanımında bir yanlışlık ya da özensizlik gördüklerinde genellikle uyarıp düzelttiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca Türkçe öğretmeni adayları tarafından dil duyarlılığı kazandırmada hangi öğretmenlerin öncü olması gerektiğine yönelik öne çıkarılan bölümler Türkçe ve sınıf öğretmenliği bölümleri olmuştur. Bu sonuca göre Türkçe öğretmeni adaylarının dil duyarlılığı kazandırılmasında kendilerini sorumlu olarak gördükleri ifade edilebilir. Ancak dil duyarlılığı kazandırmak sadece Türkçe veya sınıf öğretmenlerine özgü bir görev olmamalıdır. Bu nedenle dili sevdirmek, dil bilincini yerleştirmek ve bu konuda örnek olmak tüm öğretmenlerin sorumluluğu olmalıdır.

Türkçenin güncel sorunlarına yönelik çalışmalar incelendiğinde Türkçenin özensiz ve yanlış kullanımı, yabancı dillerin olumsuz etkileri, sözlük/yazım kılavuzu kullanmadaki eksiklikler öne çıkarılmaktadır (Akalm, 2005; Bağcı, 2012; Göçer, 2013). Bu sorunların çözülmesi için Demir ve Yapıcı (2007) tarafından ilk adımın işlevsel programların hazırlanması olduğu belirtilmektedir. Bu sorunlara yönelik konulara Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yer verildiği görülmektedir. Ancak programların uygulayıcısı ve eğitim sürecinin önemli bir parçası olan öğretmenlerin de dil duyarlılığına sahip olması önemlidir. Gelecekte bu görevi üstlenecek olan öğretmen adaylarının dilin özenli ve doğru kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi gereklidir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar ve alan yazında var olan çalışmalardan hareketle Türkçe öğretmeni adaylarının genel olarak bu duyarlılığa sahip olduğu görülmüştür. Ancak gelişen teknoloji, artan iletişim imkanları beraberinde yabancı dillerin olumsuz etkilerini ve dil kullanımında özensizliği de beraberinde getirmektedir. Diğer branşlarda öğrenim gören öğretmen adayları ve öğrencilerle yapılan çalışmaların olumsuz sonuçları da dikkate alındığında dil duyarlılığının öncelikle tüm öğretmen adaylarına kazandırılması gerektiği söylenebilir. Öğretmenlerin yetiştireceği öğrencilerine önemli bir rol model olduğu düşünüldüğünde, ana dili bilinci ve ana dili sevgisine sahip öğretmenlerin önemi ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akalm, H. Ş. (2005). *Türkçenin güncel sorunları*. <http://turkoloji.cu.edu.tr/DIL%20SORUNLARI/02.php> (erişim tarihi: 15.05.2020)
- Akbıyık, C., Karadüz, A. ve Seferoğlu, S. S. (2013). Öğrencilerin internet ortamında kullandıkları yazılı sohbet dili üzerine bir araştırma. *Bilig*, 64, 01-22.
- Akkaya, A. (2013). 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışları sıklığı ve yazım yanlışlarının nedenlerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 8(4).
- Aksan, D. (2015). *Her yönüyle dil*. Ankara: TDK Yayınları.
- Aktaş, Ş. ve Gündüz, O. (2004). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Altun, H. O. (2010). Düzeltme işareti ve Türkçede yazıldığı gibi okunmayan kelimeler. *Journal of Turkish Research Institute*, 43, 167-167.
- Arslan, A. ve Kılıç, Y. (2012). Türkçe öğretmenleri ile öğretmen adaylarının Türkçe bilinç düzeyleri (Ağrı ili örnekleme). *Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(4), 799-806.
- Aydın, İ. S. (2011). Türkçe kavramının metaforik algılanma biçimleri. *Folklor/Edebiyat*, 17 (66).

- Bağcı, H. (2012). Öğretmen adaylarının Türkçenin yaşadığı sorunlara yönelik farkındalıkları ve önerileri (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği). *Turkish Studies- International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(1), 291-307.
- Bağcı, H. ve Baz, D. (2018). Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı öğretmeni adaylarının Türkçenin yaşadığı sorunlara yönelik farkındalığı ve çözüm önerileri. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 6(2), 226-239
- Calp, M. (2010). *Özel eğitim alanı olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çer, E. (2011). *Ana dili bilinci ve duyarlılığı edindirmede çocuk edebiyatının işlevi*. 3.Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, 5-7 Ekim 2011, Ankara, Türkiye.
- Çoban, İ. ve Alyılmaz, C. (2019). Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçedeki alıntı sözcükler hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (16), 40-68. DOI: 10.29000/rumelide.616884
- Demir, C.ve Yapıcı, M. (2007). Ana dili olarak Türkçenin öğretimi ve sorunları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, IX (2).
- Demirel, Ö. ve Şahinel, M. (2006). *Türkçe öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ergin, M. (2016). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Göçer, A. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarına göre Türkçenin güncel sorunları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11).
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güneşli, A. ve Aslan, C. (2008). *Türkçe öğretmeni adaylarının 'ana dili' kavramına ilişkin kullandıkları mecazlar*. International Conference Educational Sciences Department of Educational Sciences, June 23-25, 2008, Eastern Mediterranean University, North Cyprus.
- İpek, B. (2015). Bireyde dil bilinci. *Journal of Turkish Language and Literature*, 1(2), 33-44.
- Kaplan, M. (2014). *Kültür ve dil*. İstanbul: Ana Yayın Dağıtım.
- Kızıltan, N. ve Yangın Ersanlı, C. (2008). Üniversite öğretim elemanlarının dil bilinci ve Türkçe kullanım duyarlılığı. *On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 39-50
- Kolaç, E. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ana dilimizin yaşadığı sorunlara ilişkin farkındalıkları, görüş ve önerileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, The Journal of International Social Research*, 1(5), 441-455.
- Maden, S. ve Maden, A. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının elektronik sözlük ve yazım kılavuzu kullanma alışkanlıkları. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 377-396.
- MEB (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara.
- Oğuz, F. (2012). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin yazım kurallarını uygulamadaki sorunları ve bunların nedenleri üzerine bir araştırma (Afyonkarahisar İli Bolvadin İlçesi Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Oruç, Ş. (2016). Türkçede ana dil ve ana dili. *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 2(1), 311-322.
- Sağır, M. (2002). *Türkçe dil bilgisi öğretimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Şimşek, B. ve Direkci B. (2019). The investigation of the relationship between online games and acquisition of Turkish vocabulary. *International Journal of Instruction*, 12, 69-88.
- Şuataman, Ö. (2013). Ana dili kullanımına verilen önem: Basın-yayımda Türk dili. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5(2).
- Topaloğlu, A. (1989). *Dil bilgisi terimleri sözlüğü*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (TDK) Güncel Sözlük. (2020). <https://sozluk.gov.tr/> (erişim tarihi: 05.05.2020)
- Türk Dil Kurumu Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü (2020). http://tdk.gov.tr/?option=com_bilimsanat&view=bilimsanat. (erişim tarihi: 05.05.2020)

- Uzuner Yurt, S. ve Aktaş, E. (2016). Öğretmen adaylarının yabancı sözcüklerin Türkçe karşılıklarını bilme düzeyleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, ISSN:1302-8944, 37, 166-186.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. K. (2003). *Case study research: Design and methods* (3rd Edition). California: Thousand Oaks Sage Publications.

EXTENDED ABSTRACT

Language not only provides all civilized and scientific attempts of mankind permanent but also forms and transfers the cultural structure of a society. Moreover, it gains a national awareness of society, and humans can live as a society thanks to the language. Language is the best tool for us by which we can transfer our inner world, emotions, and thoughts to others. Throughout history, the word structure of the languages has changed as the civilizations improved and interacted. This proves a language to be a living concept. Language is a sculpture of society that's why nations would lose their identities without their language. In this sense, the mother tongue should be used properly if individuals want to express themselves properly. Language awareness is a concept including that one learns, uses, and accurately makes use of a language. Students will have a sensitive usage of the language and better communication skills and academic achievement when they gain language awareness. Mother tongue is a key factor to perceive and make meaning of the world and provide academic, cultural, personal, and social improvements. To use a mother tongue effectively requires language teachers and pre-service teachers who will be a role model for this. In this sense, the current study aims to examine the language awareness of Turkish language pre-service teachers.

The case study was preferred to explain a sophisticated phenomenon and in order not to limit the responses of the participants. Data were obtained via semi-structured interview form and from volunteered 85 Turkish language pre-service teachers attending to two state universities in Turkey. Semi-structured interview form was developed by the researchers and includes 7 questions that are organized under 3 main titles. Three pre-service teachers were interviewed as a pilot study and five experts evaluated the form. The interviews were audio typed to prevent any data loss. After the implementation, the data was transcript. Descriptive analysis was made by two of the researchers separately and analysis was evaluated by an expert regarding consistency. Findings were presented via tables by the light of research problems. Frequencies and participants' statements were given as samples.

Results were discussed according to the subtitles of the subject matter. First of all, Turkish language pre-service teachers were asked what should be paid attention to using a language. The responses were to prevent using foreign words and to be careful about pronunciation, spelling, and punctuation. Related literature also has reached the similar results. Pre-service teachers mostly search for the internet when they don't know or aren't sure about the spelling of any word. Furthermore, pre-service teachers pay attention to obey the language rules in virtual platforms. They think that neglecting language rules in these kinds of platforms might extend the misuses and communication problems. Secondly, the Turkish language pre-service teachers usually warn others when they recognize any kind of mistakes or insensitivity in language usage. They think that language awareness is the responsibility of primarily the Turkish language teachers and primary school teachers. In this sense, they feel the responsibility to teach language awareness. However, all teachers should have this responsibility and be a role model. Finally, results show that the Turkish language pre-service teachers have the sensitivity of language awareness. Related literature also supports this result. Nevertheless, improving technology and communication opportunities bring negative effects of foreign languages to the mother tongue. People are getting more and more insensitive to language usage. Regarding the undesirable results of research with pre-service teachers from other fields and students, language awareness is required to be gained to all pre-service teachers.